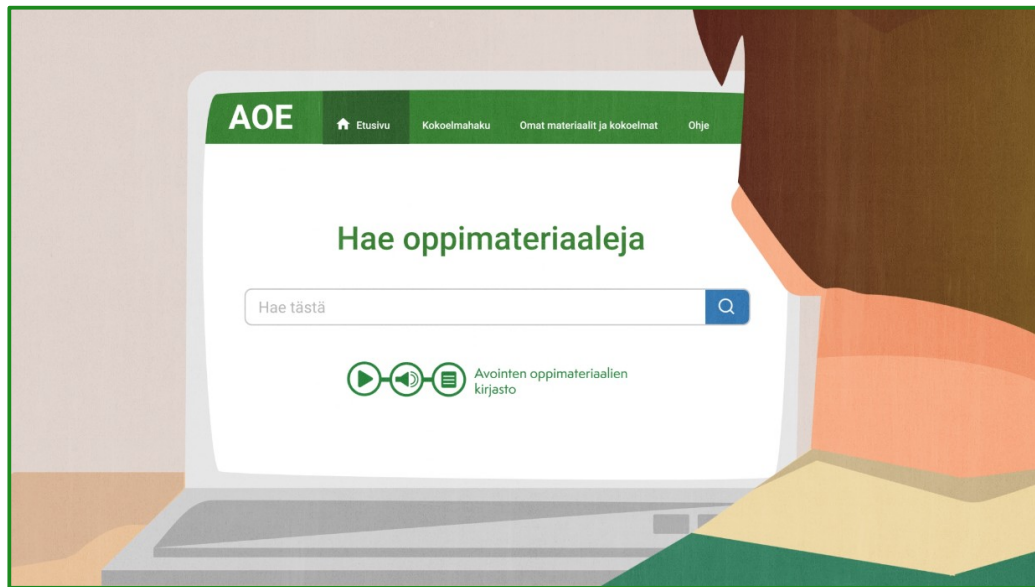

Avointen oppimateriaalien kirjasto (aoe.fi)

Kuva ruudunkaappaus palvelun [esittelyvideosta](#), jossa opettaja hakee materiaalia palvelusta. Video on lisensoitu CC BY-ND 4.0 -lisenssillä.

Mikä?

- Digitaalinen kirjasto – löydä ja käytä avoimia oppimateriaaleja
- Julkaisualusta – jaa oppimateriaalisi muiden hyödynnettäväksi
- Alusta yhteistyölle – arvioi ja kehitä materiaaleja edelleen
- Rajapinta materiaaleille – käytä materiaaleja siellä missä työskentelet ja opit muutenkin

Kenelle?

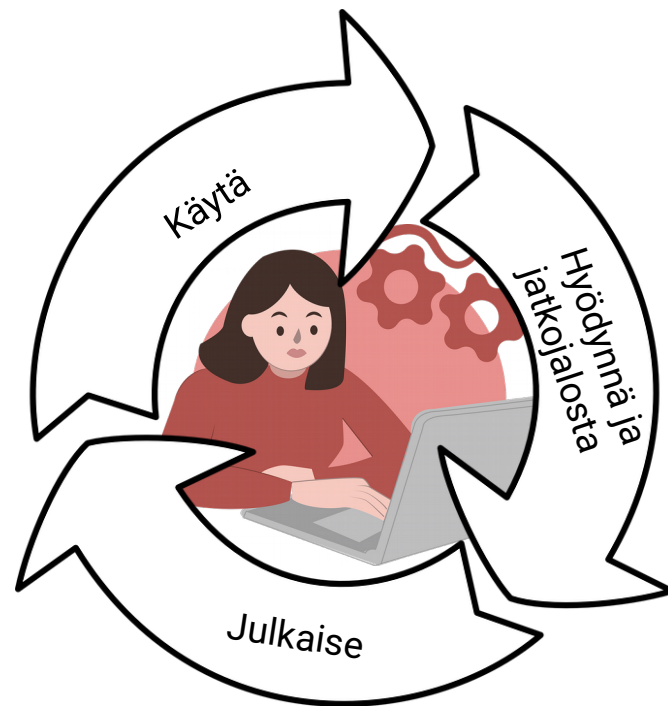
- Kaikille koulutusasteille ja jatkuvaan oppimiseen
- Oppijoille, opettajille, oman osaamisensa kehittäjille, oppimisen tukihenkilöille
- Yhteisopetukseen ja yhteistyöhön

Avointen oppimateriaalien kirjasto

Avoimet oppimateriaalit

- Avoimet oppimateriaalit ovat (Unescoa mukailleen)
 - opetukseen, oppimiseen, osaamiseen, kasvatukseen tai koulutukseen kohdennettuja digitaalisia materiaaleja
 - lisensoitu avoimella lisenssillä, joka antaa muille oikeuden maksuttomaan pääsyyn, käyttöön, muokkaukseen ja uudelleen jakamiseen olemattomin tai vähin rajoituksin
 - Avointen oppimateriaalien kirjastossa käytössä yleiset Creative Commons -lisenssit
 - Lisensointi tarkoittaa tässä yhteydessä, että muille annetaan yhteismitallisella tavalla tietyt oikeudet
- Avointa oppimateriaalia tehdään niin eri hankkeissa, järjestöissä, kuin osana opetusta opettajien, opetuksen tukihenkilöiden ja oppijoiden toimesta

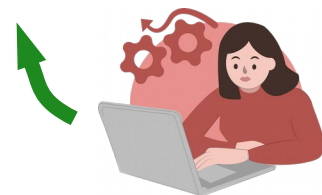
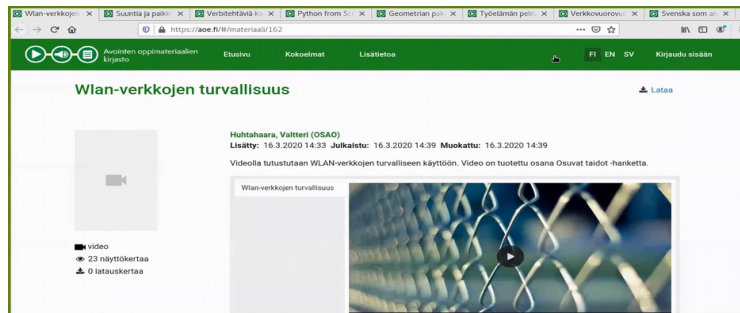
Avointen oppimateriaalien kirjasto

Oletko tehnyt tai
käyttänyt avoimia
oppimateriaaleja?

Menti.com
20 34 81 3

Käytä avoimia oppimateriaaleja

- Kirjastoon tallennettuja materiaaleja voit käyttää suoraan kirjastossa, upottaa omiin näkymiisi ja ladata koneellesi
 - Kirjastossa on myös linkitettyjä materiaaleja, jotka avautuvat uuteen välilehteen, sekä moodle-materiaaleja jotka voi vain ladata
- Kaikki materiaalit ovat käytössä ilman kirjautumista ja maksutta niin oppimiseen kuin opetukseen
- Avointen oppimateriaalien kirjasto tukee ja sieltä löytyy eri tyyppisiä video-, ääni-, kuva- ja tekstimateriaaleja sekä interaktiivisia H5P-tehtäviä ja html-sivustoja
- Yhdessä oppimateriaalissa voi olla useita eri tiedostoja, mutta jakaessa oppimateriaaleja on hyvä huomioida että pienempiä kokonaisuuksia on helpompi hyödyntää

Avointen oppimateriaalien kirjasto

Osallistu ja työstä edelleen

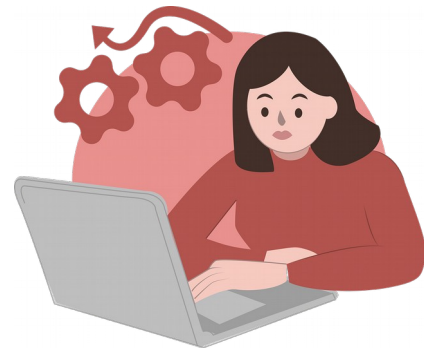
- Avoimet oppimateriaalit kannustavat materiaalien jatkokehittämiseen ja -hyödyntämiseen
- Kun löydät oppimateriaalin jota käytät, vinkkaa muille miten hyödynsit materiaalia ja kerro tekijälle palautteesi arvioimalla se
 - Voit myös lisätä asiasanoja, esim. kertoa että materiaali soveltuu myös toiselle koulutusasteelle
- Kaikkia avoimia oppimateriaaleja voi käyttää omassa opetuksessa ja suurinta osaa (kaikkia paitsi ND-lisensioituja) voi muokata omaan tarpeeseensa sopiviksi tai tehdä niiden pohjalta jotain uutta
 - Jos tuotat jotain omaperäistä muokkauksillasi, esim. käännyt materiaalin tai sovitat sen toiseen aihepiiriin, voit tuoda muokatun version kirjastoon
 - Merkkää tällöin hyödynnetty teos -kohtaan alkuperäinen teos, jotta muut käyttäjät pääsevät myös alkuperäiseen teokseen käsiksi
 - Alkuperäistä teosta ei voi korvata kukaan muu kuin itse tekijä. Jokainen versio myös tallentuu versiohistoriaan.

Julkaise oppimateriaalejasi avoimesti

- Avointen oppimateriaalien kirjasto on avoin julkaisupaikka – voit julkaista siellä omat oppimateriaalisi kunhan
 - Ne ovat CC-lisensioituja
 - Ne on digitaalisia materiaaleja jotka on kohdennettu opetukseen, oppimiseen tai kasvatukseen
 - Olet hyväksynyt käyttöehdot
 - Oppimateriaali on saatavilla ilman estoja
- Oppimateriaaleja kannattaa julkaista avoimesti koska
 - Se tuo näkyvyyttä osaamisellesi
 - Hyvä kiertää – sinun julkaisusi voi kannustaa sellaista henkilöä julkaisemaan jonka työtä voit vastavuoroisesti hyödyntää
 - Oppimateriaalien avoin saatavuus edistää oppimista ja mahdollistaa esim. opintojen jälkeisen kertaamisen

Kannattaa kuvailla huolella jotta materiaalini löytyy, muiden on helppo ymmärtää mistä materiaalissa on kyse ja materiaalista jää laadukas kuva

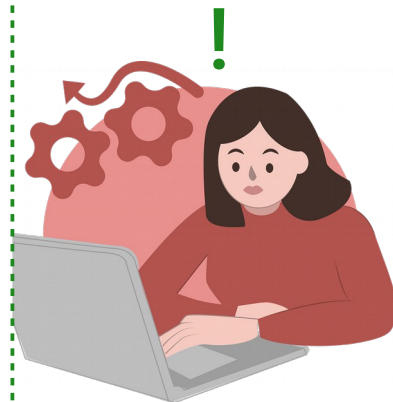
Avointen oppimateriaalien kirjasto

Mitä huomioida kun julkaiset oppimateriaalejasi

- Käytä CC-lisenssejä kertomaan miten muut saavat hyödyntää materiaalisi
- Kaikkea ei tarvitse tehdä alusta asti – hyödynnä materiaaleissa avoimia kuvia, templateja, graafeja, oppimateriaaleja jne
- Vältä henkilötietojen käyttöä
- Sovi lisensoinnista ja materiaalin tulevaisuudesta etukäteen tekijäporukan kesken
- Huomioi miten oppimateriaalia voi jatkokäyttäjät hyödyntää (tekninen avoimuus)
- Tee materiaali soveltuvien osien saavutettavaksi
- Mieti missä julkaiset ja miten kuvaillet materiaalisi

Lisätietoa:

- Avointen oppimateriaalien kirjaston **käyttöohjeet**
- Tekijänoikeudet opetuksessa - **oppimateriaali**
- Huomioitavat asiat avoimessa julkaisussa - **suositus**
- Verkkototeutuksen laatukselle - **materiaali**
- Opetuksen saavutettavuudesta - **webinaareja**

Yksi, kaksi ja julkaistu

- 1) Tee oppimateriaali
- 2) Avaa aoe.fi selaimeesi
- 3) Kirjautudu suomi.fi-, mpassID- tai Haka-tunnuksilla
- 4) Lisää oppimateriaalin tiedostot
- 5) Kerro mistä oppimateriaali kertoo ja kenelle se on
- 6) Paina lopuksi tallenna – oppimateriaalisi on nyt jaettu

Avointen oppimateriaalien kirjasto

**Mikä webinaarin
sisällöistä oli sinulle
ajankohtaisin? Miten se
onnistui?**

Menti.com

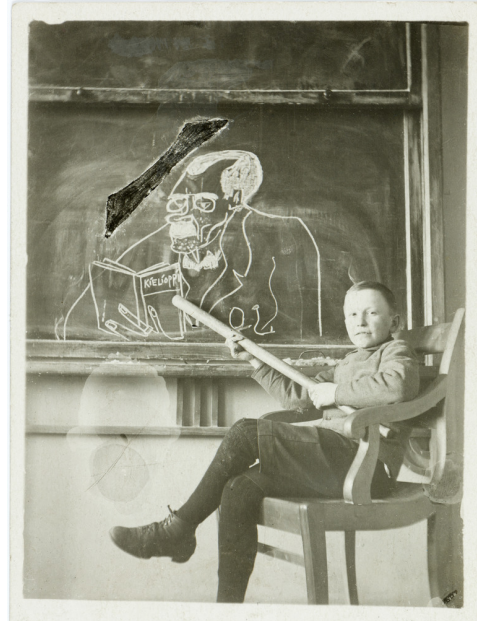
20 34 81 3

Kiitos!

Aihe jatkuu iltapäivän työpajaosiossa klo
12:30-14:00. Tervetuloa mukaan!

Webinaarin ja työpajan materiaalit voi
ladata omaan käyttöön:

<https://wiki.eduuni.fi/x/HS7PCg>

Tämä teos on lisensoitu
Creative Commons Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kan
sainvälinen -lisenssillä

Materiaalissa käytetty seuraavia kuvia:

Taustakuva [Gerd Altmann](#) Pixabaystä, Pixabay-lisenssi

Henkilö tietokoneella by [Carlos Insignares](#) from [Pixabay](#)

Kuva: Museovirasto, Kansatieteen kuvakokoelma. CC BY 4.0. [Linkki kuvaan.](#)

Avointen oppimateriaalien kirjasto

Avointen oppimateriaalien
kirjasto

**Työpaja: Hyvät
käytännöt avointen
aineistojen
hyödyntämisessä ja
jakamisessa**

Hyvät käytänteet

- Avointen oppimateriaalien jakaminen on yksinkertaista
- Prosessina avoimen oppimateriaalin tekeminen alkaa tarpeesta oppimateriaalille – aivan kuten muissakin oppimateriaaleissa
 - Jo aloittaessa tekemistä, kannattaa huomioida avoimuus ja miettiä lisenssi
- Avointen oppimateriaalien tekeminen ei eroa merkittävästi vain oman opetuksen käyttöön tehtävän oppimateriaalin tekemisestä. Joitain asioita kannattaa kuitenkin huomioida erityisesti kun tekee avointa materiaalia
 - Näistä lisää tässä osassa työpajaa
- Avoimet oppimateriaalit ovat yhteisöllisiä ja niiden taustalla on ajatus opetuksen laadun kehittämisestä ja sen tukemisesta
 - Hyödynnä siis toisten osaamista

Materiaalissa käytetty seuraavia kuvia:

Taustakuva [Gerd Altmann](#)
Pixabaystä, Pixabay-lisenssi"
[Black Man Walking Cartoon Vector](#)
.svg
from [Wikimedia Commons](#) by
[Videoplasty.com](#), CC-BY-SA 4.0"

Avointen oppimateriaalien
kirjasto

Tämä teos on lisensoitu
Creative Commons Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä

Sopivan lisenssin valinta

- Suositelluimmat lisenssit oppimateriaaleille on CC BY ja CC BY-SA – lähde liikkeelle näistä!
- Nämä takaavat että sinut nimetään linkin kera jaettaessa materiaalia ja lisäksi SA myös ylläpitää avoimuutta
- Kummatkin mahdollistavat että oppimateriaalisi pohjalta voi tehdä johdannaisteoksia – esim. käännöksiä
- Jos käytät materiaalissasi muiden avoimia materiaaleja varmista **lisenssien yhteensopivuus**
- Nykkisääntö: remiksaa kaikkia paitsi ND-lisenssoituja materiaaleja, käytä NC-lisenssoituja materiaaleja harkiten
- Jos teet oppimateriaalia muiden ihmisten kanssa, sovi lisenssoinnista yhteisesti aloittaessanne

Lisätietoa:

- Creative Commons Suomi **-sivut**
- Tekijänoikeudet opetuksessa - **oppimateriaali**
- Creative Commonsin **FAQ**

Avointen oppimateriaalien kirjasto

**CC-lisensseistä
tarkemmin**

Menti.com
20 34 81 3

Yhteistyön pelisäännöt

- Oppimateriaalin lisensoinnista kannattaa päättää heti aloittaessa materiaalin tekeminen
- Kaikkea ei tarvitse tehdä alusta – hyödynnä materiaalissa avoimia kuvia, templateja, graafeja jne
 - Avointa materiaalia löytyy monipuolisesti. Hyviä aloituskohtia: Finna kulttuuriperintöaineistolle, AOE oppimateriaaleille, CC-search kuville
- Minimoi henkilötietojen käyttö ja kysy tarvittaviin aina lupa
- Muista myös materiaalin elo sen valmistuttua: kuka materiaalin päivittää ja missä materiaali säilötään

Lisätietoa:

- Huomioitavat asiat avoimessa julkaisussa - **suositus**
- Finnan avoimet **materiaalit**
- CC-**materiaalien haku**

Muotoseikkojen huomiointi

- Oppimateriaaleja voi tehdä hyvin monenlaisiin eri formaatteihin, miettiessä millaiseksi työstää materiaalin, ajattele ainakin:
 - Mitä työkaluja osaat jo käyttää
 - Kenelle teet materiaalia, pystyykö hän käyttämään valitsemaasi muotoa tai sivustoa (esim. kirjautuminen)
 - Onko formaatti avoin – pystyvätkö muut ottamaan materiaalin ja muokkaamaan se tarpeisiinsa sopivaksi
 - Miten formaatissa huomioidaan saavutettavuus – voitko itse tehdä materiaalista saavutettavamma

Lisätietoa:

- Saavutettavista **asiakirjoista**
- Verkkototeutuksen **laatukriteerit - materiaali**
- Opetuksen saavutettavuudesta **webinaareja**

Avointen oppimateriaalien kirjasto

Mikä jäi mietityttämään?

Menti.com
20 34 81 3

Avointen oppimateriaalien
kirjasto

**Työpaja: Oman
oppimateriaalien
julkaisemisen
testaaminen Avointen
oppimateriaalien
kirjastossa (aoe.fi)**

Oppimateriaalien julkaisu prosessina

- Oppimateriaalien tekemisessä niiden tekeminen on itse työ – julkaisu on enää tehdyn sanallistamista tiiviisti
- Julkaisun yhteydessä on hyvä tehdä viimeinen tsekki:
 - Onko valitsemani lisenssi sopiva materiaalilleni
 - Olenko poistanut ylimääräisen henkilötiedon
 - Voinko tehdä materiaalista jotenkin käytettävämmän (saavutettavuus ja tekninen avoimuus)
- Lopuksi vie materiaalit tai linkit niihin julkaisualustaan (aoe.fi) ja täytä kuvailutiedot
 - Kuvailu on prosessi joka kertoo toisille ihmisille mistä materiaalissa on kyse ja mahdollistaa sen koneluettavuuden
 - Se on helppoa ja siihen on saatavissa ohjeistusta – käydään sitä nyt yhdessä läpi

Esimerkkioppimateriaalit

- Kuvailu vaikuttaa siihen, löytävätkö oppimateriaalin tarvitsijat oppimateriaalin ja ymmärtävätkö nämä mistä se kertoo
- Tehtävä: Avaa esimerkkimateriaalit ja pohdi onko näissä oppimateriaaleissa tiedot mitä haluaisit siltä
 - Entä miten itse etsisit oppimateriaalia?
 - Esimerkki 1: Moninaisuus, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys kouluissa
<https://aoe.fi/#/materiaali/502>
 - Esimerkki 2: Mustikkatrio:
<https://aoe.fi/#/materiaali/425>

Avointen oppimateriaalien
kirjasto

Mustikkatrio

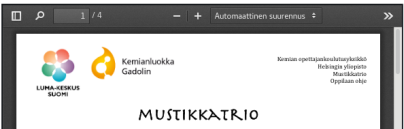

Kemianluokka Gadolin
Peurakoski, Linnea (Helsingin yliopisto)
Lisäty: 19.5.2020 10:22 Julkaistu: 19.5.2020 11:38 Muokattu: 19.5.2020 11:38

Työssä valmistetaan mustikkatrio ja pohditaan ruoanvalmistuksen taustalla olevaa kemiaa. Jälkiruoan valmistuksen ohessa käydään läpi ja havainnoidaan käytännössä pH-indikaattorin toimintaa. Työssä tutustutaan myös happamuuden käsitteeseen, ja se havainnollistaa hyvin arjen kemiaa ja tuo uusia näkökulmia kemian opiskeluun. Työ sopii kaikenikäisille ja teoriaa voidaan soveltaa oppijoiden osaamistasoon.

Valitse kieli:
en sv fi

Valitse oppimateriaalin osa:
Mustikkatrio_oppettaja
Mustikkatrio_oppilas

Lataa

Moninaisuus, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys kouluissa

Hiedanniemi, Anna-Kaisa (Plan International Suomi)
Mannert, Minna (Plan International Suomi)
Tolonen, Elina (Journalism, viestinnän ja median tutkimuskeskus COMET)
Lisäty: 8.6.2020 13:51 Julkaistu: 8.6.2020 14:16 Muokattu: 9.6.2020 14:46 [Versiohistoria](#)

Tämä materiaali liittyy opettajien ammatilliseen täydennyskoulutukseen "Moninaisuus, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys kouluissa". Koulutus toteutui vuonna 2019 Opetushallituksen rahoituksella Helsingissä, Tampereella, Turussa ja verkkokurssina. Koulutuksen teemat olivat kestävä kehitys, yhdenvertaisuus ja kestävä koulukulttuuri, osallisuus ja aktiivinen kansalaisuus, normikriittisyys sekä vihapuhe osallisuutta ja demokratiaa rapauttavana ilmiönä. Koulutuksessa pohdittiin muun muassa, kuinka tehdä koulusta sellainen paikka, jossa jokainen voi saada tietoa, taitoa, innoitusta ja mahdollisuuksia kestävä kehityksen edistämiseen. Miten puhua vaikeista asioista ja luoda uskoa tulevaan? Kuinka innoittaa nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen?

Valitse oppimateriaalin osa:
Kestävä kehitys koulussa
Moninaisuus ja osallisuus

Lataa